

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

21. An Sacerdos obligatus dicere Missam in Altari privilegiato possit
compelli ab Episcopo, ut ipsemet celebret? Et an ubi in clausula Testatoris
imponitur interessentia, & residentia, seu ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

que se digan en Altar priuilegiado, se dize fuera del; por que en estos casos haze se agrauio al alma del Difunto: y asilo que podria hazer en ellos, aplicar algunas obras satisfactorias por recompensar, pero no tendria obligacion de repetir las Missas en el Altar priuilegiado. Ita ille. Sed de hoc vltimum non admittit Castrus Palanus, tom. 2. tract. 13. disp. 1. punct. 6. num. 27. & non loquitur de Missis priuilegiatis Defunctorum; sed absolute de omnibus putat enim, te esse per te obligatum compensare Missas pretermittas, non ob fructum Sacrificij, quia in hoc nulla fraus, vel diminutio facta est; sed ob pretermittum cultum specialem illius Altaris, & imaginis; & ob particularem honorem fundatoris inde resultantem omisum. Et hanc sententiam docet etiam Azor. tom. 2. lib. 6. c. 24. q. 7. Sed ipsemet Palanus fatetur, quod parò est possibilis compensatio; nam compensatio illa faciendi est celebrando aliis diebus ab iis, quos testator designauit: at ex tali celebratione nullus specialis honor fundatori accrescit; quia adstantes proinde ignorant illam Missam celebrari loco alterius suo designato pretermittit; ergo illa Missa honor non reparatur ergo ex reparatione honoris non videtur possibile obligari. Neque etiam videtur obligatus ex pretermittito cultu nam cuius hic pretermittis compensatus fuit cultu facto in alio loco & Altari, vbi Missa fuit celebrata.

2. Sed hic obiter nota cum eodem Garcia ubi supra, num. 8. Que si el Testador dexò, que se dixessen las Missas en vn Altar ordinario de algun Iglesia, si en aquella ay Altar priuilegiado, podrà en el dezir las Missas el Capellany dexar de dezirlas en el, que le señalo el fundador; porque con esto mejor cumple con su obligacion, pues haze lo que es mas vtil al testador; excepto si por algun motivo le hauiere alli que en tal caso obligacion tendria.]

RESOL. XXI.

An Sacerdos obligatus dicere Missam in Altari priuilegiato possit compelli ab Episcopo, vt ipsemet celebret? Et an vbi in clausula Testatoris imponitur interessentia, & residentia, seu assistentia Choro, censetur inuinctum seruicium persoluentium personale non solum Chori, sed etiam Missarum, & habeat onus inuandij Chorum in cantando, & alijs similibus? Ex p. 9. tr. 2. Res. 14.

R. Respondeo, quod Capellanus habens onus Missandi in certo Altari: potest per alium complere, nec potest ab Episcopo compelli, vt ipsemet celebret in definito Altari: scilicet si ex testamento, vel fundacione colligatur fuisse electam bonitatem personarum. Sic ex mente sacre Congregationis refert Carzias de benef. part. 7. c. 1. n. 87. sequitur Gonzalez ad reg. 80. Cancellaria, Glossa, 5. num. 84. Lopus allegat. 35. Praxis vna Archiepiscopalis part. 2. c. 3. num. 33. Galletus in Margarita casuum conscientie, verb. Capellania, num. 2. Emmanuel Sa verb. Beneficium, n. 28. Stephanus Gratianus disp. epr. forens. c. 73. n. 10. & c. 33. n. 1. Vgolinus de officio, & potestate Episcopi, cap. 50. §. 8. n. 5. Azor. moralium tit. p. 1. lib. 10. cap. 8. q. 5. Marius Anton. var. res. lib. 1. resolut. 4. in fine. Moneta de commut. vlt. vol. c. 10. q. 4. n. 16. & n. 161. Idem fuit resolutum in Rota Romana in vna Capellan. 23. Ianuar. 1599. coram Pamphilo, & in Altera Lucana Capellan. 12. Decemb. 1593. coram Giphio, & altera Terrasonensi Capellan. in re, 9. Iunij, 1603. coram Sacro. Et ratio nostræ sententia est: quia, secundum veriorum sententiam certam est, Capellaniam non esse sacerdotalem, nec actum, nec aptitudinem ex eo, quod in fundacione dicitur. Capellanum debere celebrare Missas, seu diuina Officia; sed posse prouideri simpliciter Clerico 14. annotum, tom. IV.

Et ratio est: quia nisi expressè cadeatur, quod per seipsum hoc agat, satis censetur prouisum voluntati fundatoris, si per alium celebrare faciat: nec requiritur personalis residentia, ex quo sumus in beneficio simplici; in quo ex generali consuetudine non requiritur residentia.

2. Vnde mihi non placet doctrina Nabarrri conf. 6. n. 3. de Clericis non resid. quod verbum, *interfit, cantet, vel seruiat*, in fundacione capellan. positum, tantum importat, quantum verbum, *resideat*: quod intelligitur de residentia personali: nam, licet verum sit de verbo *interfit*, vel *assistat*; non tamen de verbo, *cantet, vel seruiat*, nisi aliunde id colligatur. Vnde etiam non videtur verum, quod dicit Azorius 1 part. lib. 10. cap. 24. q. 7. ad fin. & cum eo Perez de Lara lib. 2. c. 8. num. 43. quod si fundator capellan. dixerit: Volo, quod Presbiter ad hanc capellaniam electus, sacris operetur quotidie; tunc persona Sacerdotis censetur electa; ita vt per seipsum debeat celebrare: quia verba dirigitur ad personam. Placet tamen, quod dicit Perez de Lara d. lib. 2. c. 7. num. 6. quod capellan. habent residentiam personalem, quando vltra Missarum celebrationem habent onus adiuuandi curatum in cantando, & alijs similibus: & vbi imponitur interessentia, seu assistentia, & residentia Chori, censetur inuinctum seruicium personale, non solum Chori, sed etiam Missarum. Et ita docet Garcia de beneficiis tom. 2. part. 7. cap. 11. num. 89.

RESOL. XXII.

An si relinquatur Missa dicenda in omnibus Altaribus priuilegiatis alienius cõditatis, extendatur legatum ad Altaria postea erecta?

Et additur, quod si Altari alicuius Ecclesie Regularium obtineatur concessio Altaris priuilegiati, in scis ipsis Regularibus; iisque postea renuentibus illam acceptare, vt pote applicatam Altari ipsis minus commodo; iisque postea similem concessionem alteri Altari applicatam valide possint obtinere, & si nullam mentionem prioris concessionis faciant in petitione. Ex part. 9. tract. 2. Res. 16.

§. 1. Affirmatiuè respondet Pater Pellizzarius in Manual. Regular. tom. 1. tract. 5. c. 9. sect. 5. num. 14. vbi sic ait: [Monco, quod si testamento relinquatur certa summa pecunie implicanda in celebrandis Missis ad omnia Altaria priuilegiata illius loci; si postea ibi erigatur nouum Altare priuilegiatum, probabile est, etiam hoc Altare comprehendi sub tali legato; cum sic testator facilius sit consecutus finem à se intentum, nempe liberationem animæ, siue suæ, siue aliorum, à Purgatorij pœnis; & aliàs in eodem sensu soleant intelligi legata facta pauperibus, ita vt in iis comprehendantur etiam futuri. Adde, quod si Altari alicuius Ecclesie Regularium obtineatur concessio Altaris priuilegiati, in scis ipsis Regularibus, iisque illam postea renuentibus acceptare, vt pote applicatam Altari ipsis minus commodo; ij postea similem concessionem alteri Altari applicatam valide possunt obtinere, etsi nullam mentionem prioris concessionis faciant in petitione. Ducor, quod dispensatio, donatio, & quocunque priuilegium non prodest, antequam acceptetur ab eo, cui fuit impetratum à tertia persona, vt ostendit Sanchez lib. 7. de matr. disp. 26. n. 5. & lib. 3. disp. 36. n. 6. 7. & 8. cum ergo prior concessio Altaris priuilegiati fuerit nulla, vt pote nondum acceptata; relinquatur locus posteriori concessioni; hæcque acceptata à Regularibus præfatis prior concessio non est amplius acceptabilis ab ipsis: ne alioqui eadē Ecclesia sint duo Altaria priuilegiata. Sic ego respondi in contingentia facti: